

บรรณานุกรม

- กระทรวงสาธารณสุข. (2547). การจัดลำดับปัญหาสุขภาพของประชากรไทยในปี 2542 โดยการใช้เครื่องชี้วัดภาระโรค. วารสารวิชาการสาธารณสุข, 13(2), 239-256.
- กฤษณพงศ์ มโนธรรม และสมชาย เอี่ยมอ่อง. (2545). Hemodialysis: Overview. ใน สมชาย เอี่ยมอ่อง, เกรียง ตั้งสง่า, เกื้อเกียรติ ประดิษฐ์พรศิลป์ (บรรณาธิการ), *Practical dialysis* (หน้า 23-65). กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอนัล พับลิเคชัน.
- กานดา นามวงศ์. (2548). ผลของกลุ่มศิลปบำบัดที่มีต่ออาการทางลบของผู้ป่วยจิตเภท. วันที่ค้นข้อมูล 12 ธันวาคม 2550, เข้าถึงได้จาก <http://www.jvkk.go.th/researchnew/details.asp?code=2349>
- เกรียง ตั้งสง่า. (2540). หลักการควบคุมอาหารในผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง (ระยะเริ่มต้นและระยะปานกลาง). ใน ประเสริฐ ธนกิจจารุ, อุษณา ลูวิระ, วลัย อินทร์มพรรย์ และ ยุพาพิน จุลโมกษ์ (บรรณาธิการ), *ตำราโภชนบำบัดและโรคไต* (หน้า 115-126). กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. (2545). พื้นฐานทรัพยากรให้สุขภาพ กระบวนทัศน์ใหม่ จิตวิญญาณ ฐานทรัพยากร และความเป็นมนุษย์ ปาฐกถาเสมอ พร้อมพวงแก้ว ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สวนเงินมีมา.
- ชนิกา เจริญจิตต์กุล. (2547). จิตวิญญาณ: การดูแล. วารสาร มลก. วิชาการ, 7(14), 78-87.
- ชุมศักดิ์ พงษ์พานิช. (2547). 10 โรคคุกคามคนไทย. กรุงเทพฯ: ก.พล.
- เชิดชัย เลิศจิตรเลขา. (2549). ความต้องการและการอภิบาลด้านจิตวิญญาณในผู้ป่วยใกล้ตาย: รวบรวมองค์ความรู้การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพยาบาล องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- โชคชัย เจริญดี. (2543). สาเหตุของโรคไตวายเรื้อรังและอาการของโรคไตเสื่อม. วิทยุยุทธจุลสาร, 2(16), 24-25.
- โชคชัย เจริญดี และศิริพร ดิลกวรโชติ. (2543). การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม. วิทยุยุทธจุลสาร, 2(16), 13-15.
- ณัชชา คำเครือ. (2550). ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้ศิลปบำบัดร่วมกับทฤษฎีเกสตัลท์ต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ติดเชื้อเอชไอวี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัฐวรรณ คำแสน. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการสอนการพยาบาลจิตวิญญาณของ
อาจารย์ ความผาสุกทางจิตวิญญาณของนักศึกษา กับพฤติกรรมการพยาบาลจิตวิญญาณ
ตามการรายงานของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวี ศิริวงศ์. (2550). *Update on CKD Prevention: Strategies and Practical Points*. ขอนแก่น:

โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทวี ศิริวงศ์ และอุดม ไกรฤทธิชัย (2548). กลเม็ดเคล็ดลับ ทำอย่างไร ใต้ไม่วาย. กรุงเทพฯ: ส. พิจิตร
การพิมพ์.

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2549). ศิลปะบำบัด. วันที่ค้นข้อมูล 20 กันยายน 2551, เข้าถึงได้จาก

<http://www.happyhomeclinic.com/arttherapy.htm>.

ทัศนีย์ ทองประทีป. (2552). จิตวิญญาณ: มิติหนึ่งของการพยาบาล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตยา ทิพย์สำเหนียก, ชวนพิศ วงศ์สามัญ, บำเพ็ญจิต แสงชาติ, ทิพวัลย์ โพธิ์แท่น. (2544).

การศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการพยาบาลองค์รวมและความต้องการศึกษาต่อ

ระดับปริญญาโท สาขาการพยาบาลองค์รวมของพยาบาลวิชาชีพในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น: คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชนันดา ตระการวนิช. (2542). การเปลี่ยนแปลงทางระบบประสาทกล้ามเนื้อและจิตเวชในผู้ป่วย

dialysis ในสมชาย เอี่ยมอ่อง และ เกรียง ตั้งสง่า (บรรณาธิการ), *Hemodialysis*

(หน้า 691-716). กรุงเทพฯ: Text and Journal.

_____. (2542). พยาธิสรีรวิทยาของการเกิดไตวายเฉียบพลัน. ใน อนุตตร จิตตินันท์, ประเสริฐ

ชนกิจจากรู (บรรณาธิการ), *Critical Care Nephrology And Dialysis* (หน้า 55-57).

กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯเวชสาร.

ธัญญา น้อยเปียง. (2545). การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย การสนับสนุนทางสังคม และ

ความผาสุกทางจิตวิญญาณในผู้ป่วยมะเร็งเต้านม. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตร

มหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลอาชีวศาสตร์และสัตวศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย,

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รัชชานนท์ คาไรสง. (2546). *หลักการศิลปะ*. กรุงเทพฯ: วาดศิลป์.

รัชชัย วรพงษ์ธร. (2543). *หลักการวิจัยทางสาธารณสุข* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นพดล วรอุไร. (2537). Vascular Access. ใน อุษณา สุวีระ, พรรณนุภา ชูวีเชียร, สุพรรณ
 วาณิชการ (บรรณาธิการ), *การบำบัดทดแทนภาวะไตวาย* (หน้า 71-92). กรุงเทพฯ:
 ยูนิตี้พับลิเคชั่น.
- นงเยาว์ กันทะมูล. (2546). *ความผาสุกทางจิตวิญญาณของผู้สูงอายุโรคมะเร็งปอด*. วิทยานิพนธ์
 พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิตารัตน์ ชูวีเชียร. (2550). ผลของศิลปบำบัดต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นที่
 ถูกล่วงละเมิดทางเพศ. *พยาบาลสาร*, 34(4), 45-57.
- เนตรลาวัณย์ เกิดหอม. (2548). *ผลของโปรแกรมการสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวต่อความรู้สึก
 มีคุณค่าในตนเองและความผาสุกทางจิตวิญญาณของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง*.
 วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลครอบครัว, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุบผา ชอบใช้. (2546). *การพยาบาลในมิติจิตวิญญาณโดยใช้กระบวนการพยาบาลเป็นหลัก*.
 ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุษปัทม นาถวงษ์, ชีระ อุดมวงษ์ และวีระศักดิ์ อัครวงศ์อารยะ. (2547). การฟอกเลือดด้วยเครื่อง
 ไคเทียมในผู้ป่วยภาวะไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย. *วารสารวิทยาศาสตร์ประยุกต์*, 3(1),
 37-42.
- เบญจมาภรณ์ วงศ์ประเสริฐ, สุธิดรา ลิ้มอำนวยลาก, ชวนพิศ ทำนอง และกนกวรรณ พุ่มทองดี.
 (2544). สิ่งที่เกี่ยวข้องกับความเครียดและวิธีการเผชิญปัญหาในผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษา
 ด้วยเครื่องไคเทียม. *วารสารวิจัยมข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 1(1), 38-39.
- ประเวศ วะสี. (2543). สุขภาวะทางจิต สุขภาพทางจิตวิญญาณ. *หมอชาวบ้าน*, 22(26), 41-46.
- ประเสริฐ ธนกิจจารุ และอนุตตร จิตตินันท์. (2545). *การรักษาผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังในระยะก่อน
 การฟอกเลือด*. กรุงเทพฯ: เมดิอินโฟร์ จิตี.
- ปัฐมา หมวดจันทร์. (2547). *ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มศิลปบำบัดที่มีต่อการยอมรับ
 ตนเองของผู้สูงอายุ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการ
 ให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรจิตร ธนศิริพงศ์. (2543). *ผลการใช้ศิลปกรรมบำบัดกับการให้คำปรึกษาตามแนวทฤษฎีพิจารณา
 เหตุผลและอารมณ์เพื่อพัฒนาความรู้คิดและอารมณ์ของเยาวชน ในสถานฝึกอบรมบ้าน
 กรรณา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
 มหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2549). *สุขภาพองค์รวมแนวพุทธ*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.
- พัชริน แน่นหนา. (2550). *ผลของโปรแกรมการพยาบาลตามรูปแบบความเชื่อความเจ็บป่วยต่อความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมและครอบครัว*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชรินทร์ สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง. (2550). *ศิลปะบำบัดในโรงพยาบาล*. ใน ประเสริฐ เลิศสงวนสินชัย, อิศรางค์ นุชประยูร, พรเลิศ ฉัตรแก้ว และ ฉันทชัย สิริพันธ์ (บรรณาธิการ). *การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย*. (หน้า 227-235). กรุงเทพฯ: อักษรสัมพันธ์.
- พิไลรัตน์ ทองอุไร. (2542). *ภาวะจิตสังคมในผู้ป่วยเรื้อรัง*. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 19(2), 38-47.
- มงคล ณ สงขลา. (2550). *ข่าวสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ*. วันที่ค้นข้อมูล 10 พฤศจิกายน 2550, เข้าถึงได้จาก <http://www.thaihealth.or.th/cms/detail.php?id=7908>
- มณี อาภาวันธิกุล. (2549). *Women with Chronic Illness: ความแตกต่างที่พยาบาลไม่ควรมองข้ามในเอกสารประกอบการประชุมวิชาการเรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยโรคเรื้อรังในยุคแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้*. (หน้า...97-98..). กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ระวีวรรณ ถวายทรัพย์. (2545). *ความผาสุกทางจิตวิญญาณของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ระวีวรรณ พิไลเกียรติ, จินตนา ฤทธารมย์ และธัญชนก บุตรจันทร์ (2552). *การดูแลด้านจิตวิญญาณในผู้ป่วยเรื้อรัง*. *วารสารสภาการพยาบาล*, 24(1), 62-76.
- เลิศศิริ บวรภิตติ, ประภา โสโสมจินดา-นันทวรศิลป์ และ สมัย สิริทองถาวร. (2550). *ศิลปกรรมบำบัดเด็กเหื่อน้ำหลาก ดินถล่มที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์*. *วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข*, 1(3-4), 319-322.
- วรุณวรรณ ผาโคตร. (2548). *การนำกระบวนการพยาบาลด้านจิตวิญญาณไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม*. กรุงเทพฯ: เค.เอส.พี. การพิมพ์.
- วัลภา คุณทรงเกียรติ, ประคิน สุธงษา, ศิริรัตน์ ปานอุทัย และ หรรษา เศรษฐบุปผา. (2546). *สุขภาพจิตวิญญาณของคนไทย*. *วารสารวิจัยทางการแพทย์*, 8(1), 64-82.
- วิธาน ฐานะวุฒม์. (2547). *หัวใจใหม่ ชีวิตใหม่*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). *คำเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้*. *ข่าวสารวิจัยการศึกษา*, 14(3), 8-11.

- ศุภชัย จิตติอาชากุล. (2542). โรคไตทางอายุรศาสตร์. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา.
- โสภณ นภทร. (2542). กลไกการเกิดโรคไตวายเรื้อรัง. ใน สมชาย เข็มอ่อง และ เกียรติ ตั้งสง่า (บรรณาธิการ), *Hemodialysis* (หน้า 1-40). กรุงเทพฯ: Text and Journal.
- สนั่น ไชยเสน. (2548). สุขภาพจิตวิญญาณ. *วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา*, 3(3), 91-99.
- สมจิต หนูเจริญกุล. (2552). APN Update. ใน *เอกสารประกอบการประชุมเรื่องความสำเร็จในงานของ APN วันที่ 27-28 มีนาคม 2552 ณ โรงแรมริชมอนด์ กรุงเทพฯ วันที่ค้นข้อมูล 22 เมษายน 2552*, เข้าถึงได้จาก www.tnc.or.th/apnconf/main.php
- สมพร รัตนพันธ์. (2542). ปัจจัยที่ทำนายภาวะจิตวิญญาณของผู้สูงอายุในโรงพยาบาล. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 2(19), 1P-22.
- สมรค์ รอดพ่าย. (2548). Technique in counseling for renal replacement therapy. ใน สมชาย เข็มอ่อง และ เกียรติ ตั้งสง่า (บรรณาธิการ), *Essentials in Chronic Hemodialysis* (หน้า 15-19). กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอนัล พับลิเคชั่น.
- สมาคมพระคริสตธรรมไทย. (2549). *พระคริสตธรรมคัมภีร์ไทย-อังกฤษ ฉบับ 1971 (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: สมาคมพระคริสตธรรมไทย.
- สายใจ พัวพันธ์. (2548). *ทฤษฎีการดูแลมนุษย์ของวัดสัน. ชลบุรี: คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา. เอกสารการสอน.*
- _____. (2550). *แบบแผนการเรียนรู้ทางการพยาบาล. ชลบุรี: คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา. เอกสารการสอน.*
- สุจิตรา ลิมอำนวยสภ. (2536). ทางเลือกการรักษาของผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง: บทบาทพยาบาล. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์*, 16(1), 5-10.
- สุรชาติ หาญทองไชย. (2546). ความหวัง. *วารสารมูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย*, 17(34), 117-118.
- สุพัฒน์ วานิชการ. (2537). Principle of hemodialysis ใน อุษณา ลูวีระ, พรณนบุปผา ชูวิเชียร และ สุพัฒน์ วานิชการ (บรรณาธิการ), *การบำบัดทดแทนภาวะไตวาย* (หน้า 38-50). กรุงเทพฯ: ยูนิคส์ พับลิเคชั่น.
- สุพัตรา สิงห์อุตสาหะชัย. (2550). *ผลของการพยาบาลแบบสนับสนุน และให้ความรู้ต่อความรู้ความสามารถในการดูแลตนเอง ความพึงพอใจต่อการพยาบาล และผลลัพธ์ทางคลินิกของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่รักษาด้วยเครื่องไตเทียม. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลครอบครัว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- สุพิน พริกบุญจันทร์. (2547). *ประสบการณ์ด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ มณีรักษ์. (2545). *ประสบการณ์ของพยาบาลในการตอบสนองความต้องการด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยวิกฤต*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- หทัยชนก บัวเจริญ. (2549). ทฤษฎีการดูแลมนุษย์ของจีน วัดสัน: การวิเคราะห์ทฤษฎีการพยาบาล. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 29(3), 49-56.
- อรรถพงษ์ วงศ์วิวัฒน์. (2550). *การดูแลโรคไตเรื้อรังในปัจจุบัน*. ใน ทวี ศิริวงศ์ (บรรณาธิการ), *Update on CKD Prevention: Strategies and Practical Points*. (หน้า 35-48). ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรรถยา อมรพรหมภักดี. (2547). *พฤติกรรมการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายของพยาบาลในสถาบันให้บริการสุขภาพ*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุดม ไกรฤทธิชัย. (2545). *สารพันปัญหาโรคไตวายสำหรับประชาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- อุษณา ลูวีระ. (2540). *อาหารและโรคไต ใน ประเสริฐ ธนกิจจารุ, อุษณา ลูวีระ, วลัย อินทร์พรชัย, ยุพาพิน จุลโมกษ์* (บรรณาธิการ), *ตำราโภชนบำบัดและโรคไต* (หน้า 3-9). กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- _____. (2542). *วิวัฒนาการทำ Hemodialysis ในประเทศไทย*. ใน สมชาย เอี่ยมอ่อง และ เกรียง ตั้งสง่า (บรรณาธิการ), *Hemodialysis* (หน้า 42-50). กรุงเทพฯ: Text and Journal.
- อุไรวรรณ ชัยชนะวิโรจน์. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว ภาวะสุขภาพ การปฏิบัติธรรมกับความผาสุกทางจิตวิญญาณของผู้สูงอายุ*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอี่ยมพร ทองกระจ่าง. (2542). *การพยาบาลแบบองค์รวม*. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์*, 22(2), 52-62.
- Bailey, S. S. (1997). The arts in spiritual care. *Seminar in Oncology Nursing*, 13(4), 242-247.

- Bar-Sela, G., Atid, L., Danos, S., Gabay, N., & Epelbaum, R. (2007). Art therapy improved depression and influenced fatigue levels in cancer patients on chemotherapy. *Psychooncology*, 16(11), 980-984.
- Barrett, E. A. (2002). What is nursing science? *Nursing Science Quarterly*, 15(1), 51-60.
- Bright, M. A. (2002). *Holistic Health and Healing*. Philadelphia: F.A Davis.
- Burkhardt, M. A. (1989). Spirituality: An analysis of the concept. *Holistic Nursing Practice*, 3, 69-77.
- Burkhard, M. A., & Nagai-Jacobson, M. G. (2002). *Spirituality: Living Our Connectedness*. New York: Delmar.
- Carson, V. B. (1989). *Spiritual dimension of nursing practice*. Philadelphia: W.B. Saunders.
- Chamney, M. (2007). Renal care: six essentials for a haemodialysis patient. *British Journal of Nursing*, 16(9), 530-536.
- Dossey, B. M., Keegan, L., & Guzzetta, C. E. (2003). *Holistic Nursing A Handbook for Practice* (3rd ed.). New York: Jones and Bartlett.
- Gallagher, A. (2008). A pilot evaluation of Arts for Life project in end-of-life care. *Art & Science Research*, 22(50), 42-46.
- Greenstreet, W. (2006). From spirituality to coping strategy: making sense of chronic illness. *British Journal of Nursing*, 15(17), 938-942.
- Gussak, D. (2007). The effectiveness of art therapy in reducing depression in prison populations. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 51(4), 444-460.
- Hahn, D. B., Payne, A. W., & Mauer, B. E. (2005). *Focus on health* (7th ed.). London: R.R. Donnelly and Sons.
- Hendricks-Ferguson, V. (2007). Hope and spiritual well-being in adolescents with cancer. *Western Journal of Nursing Research*, 19, 402-407.
- Highfield, M. F. (1992). Spiritual health of oncology patient: Nurse and patient perspectives. *Cancer Nursing*, 15(1), 1-8.
- Hungelmann, J., Ross, E. K., Klassen, L., & Stollenwerk, R. (1996). Focus on spiritual well-being: Harmonious interconnectedness of mind-body-spirit. Use of the JAREL spiritual well-being scale. *Geriatric Nursing*, 17(6), 262-266.

- Kaba, E., Bellou, P., Iordanou, P., Andrea, S., Kyritsi, E., Gerogianni, G., Zetta, S., & Swigart, V. (2007). Renal nursing: Problems experienced by haemodialysis patients in Greece. *British Journal of Nursing*, 16(14), 868-872.
- Kimmel, P. L., & Peterson, R. A. (2005). Depression in end-stage renal disease patients treated with hemodialysis: Tools, correlates, outcomes, and needs. *Seminars In Dialysis*, 18(2), 91-97.
- Kubler-Ross, E. (1969). *On Death and Dying*. New York: Tavistock.
- Landreneau, C. J. (2004). *Adult Hemodialysis Patients' Perceptions Concerning Choice Among Renal Replacement Therapy*. Doctor dissertation, Philosophy in Nursing, Faculty of the University of Missouri-Kansas City.
- Lark, C. (2001). *Art Therapy Overview: An Informal Background Paper*. Retrieved March 3, 2008, from [http://www.art-therapy.com/Art Therapy Overview.htm](http://www.art-therapy.com/Art%20Therapy%20Overview.htm)
- Lazarus, R. S., & Folkman, S. (2001). *Stress Appraisal and Coping*. New York: Springer.
- Libster, M. (2001). *Demonstrating Care: The Art of Integrative Nursing*. New York: Delma.
- Luzzatto, P., Sereno, V., & Capps, R. (2003). A communication tool for cancer patients with pain: the art therapy technique of the body outline. *Palliative Support Care*, 1(2), 135-142.
- Mattassarin-Jacobs, E. (1997). *Nursing Care of Clients with Renal Disorders in Medical-surgical Nursing: Clinical Management for Continuity of Care* (5th ed.). Philadelphia: Saunders.
- Mauk, K. L., & Schmidt, N. A. (2004). *Spiritual Care in Nursing Practice*. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- McCarley, T., & Lewis, S. L. (1996). Acute and chronic renal failure. In S. M. Lewis, I. C. Collier & M. M. Heitkemper (Eds.). *Medical-surgical Nursing: Assessment and Management of Clinical Problems* (4th ed.: pp. 1371-1412). St. Louis: Mosby.
- Michalis, R. (2002). Nursing as an art. *ICUs and Nursing Web Journal*, 9, 1-14.
- Nainis, N., Paice, J. A., Ratner, J., Wirth, J. H., Lai, J., & Shott, S. (2006). Relieving symptoms in cancer: innovative use of art therapy. *Journal of Pain and Symptom Management*, 31(2), 162-169.
- Narayanasamy, A. (2004). Spiritual coping mechanisms in chronic illness: a qualitative study. *Journal of Clinical Nursing*, 13, 116-117.

- Noble, H. (2008). Supportive and palliative care for the patient with end-stage renal disease. *British Journal of Nursing*, 17(8), 498-504.
- Polit, D. F., & Hungler, B. P. (1983). *Nursing Research: Principle and Methods* (2nd ed.). Philadelphia: J.B. Lippincott.
- Poloutzian, R. F., & Ellison, C. W. (1982). Loneliness, spiritual well-being and quality of life. In C.W. Ellison (Eds), *Journal of Psychology and Theology*, 11(4), 330-340.
- Pratt, R. R. (2004). Art, dance, and music therapy. *Physical Medicine and Rehabilitation Clinics of North America*, 15(4), 827-841.
- Rockwood-Lane, M. (2006). Arts in health care: A new paradigm for holistic nursing practice. *Journal of Holistic Nursing*, 24(1), 70-75.
- _____. (2005). Creativity and spirituality in nursing: Implementing art in healing. *Holistic Nursing Practice*, 19(3), 122-125.
- Sadala, M. L. A., & Lorençon, M. (2006). Living with haemodialysis machine. *Edna/Erca Journal*, 32(3), 137-141.
- Sánchez, J. L. C., Camarero, A. R. A., Pérez, M. C., Sota, M. A. M., Llamazares, C. V., Roldán, C. H., & Viadero, R. M. (2007). Hyperkalaemia and haemodialysis patients: electrocardiographic changes. *Journal of Renal Care*, 33(3), 124-9.
- Saraeci, R. (1997). Education and debate: The World Health Organization need to reconsider its definition of health. *British Medical Journal*, 314, 1409.
- Schulman, G., & Hakim, R. M. (1995). Complications of hemodialysis. In H. R. Jacobson, G. E. Stricker, & S. Klahr (Eds.). *The Principles and Practice of Nephrology* (2nd ed.: pp. 673-690). St. Louis: Mosby.
- Stoll, R. I. (1989). The essence of spirituality. In Carson, V. B. (Ed.). *Spiritual Dimension of Nursing Practice* (pp. 4-23). Philadelphia: W.B. Saunders.
- Tanyi, R. A., & Werner, J. S. (2008). Women's experience of spirituality within end-stage renal disease and hemodialysis, *Clinical Nursing Research*, 17(1), 32-49.
- _____. (2003). Adjustment, spirituality, and health in women on hemodialysis, *Clinical Nursing Research*, 12(3), 229-245.
- Vachon, M. L. S. (2008). Meaning, spirituality, and wellness in cancer survivors. *Seminars in Oncology Nursing*, 24(3), 218-225.

- Walters, B. A., Hays, R. D., Spritzer, K. L., Fridman, M., & Carter, W. B. (2002). Health-related quality of life, depressive symptoms, anemia, and malnutrition at hemodialysis initiation, *American Journal of Kidney Disease*, 40(6), 1185-94.
- Watson, J. (1988). *Nursing: Human Science and Human Care A Theory of Nursing* (2nd ed.). New York: National League for Nursing.
- Watson, J. (2008). *Nursing: The Philosophy and Science of Caring*. Colorado: University Press of Colorado.
- Wendy, G. (2006). From spirituality to coping strategy: making sense of chronic illness, *British Journal of Nursing*, 15(17), 938-942.
- Well, M., C. (2000). Exploring hope in patients with end stage renal failure disease on chronic hemodialysis. *Nephrology Nursing Journal*, Retrieve March 25, 2010 from <http://www.findarticles.com/p/articles on>.
- Wright, L. M. (2005). *Spirituality, Suffering, and Illness Ideas for Healing*. Philadelphia: F.A. Davis.
- Zhao Haiping. (1997). *Social Support and Hope in Hemodialysis Patients*. Master's thesis, Department of Nursing Science, Medical and Surgical Nursing, Chiang Mai University.